'స్వాతి' మాసపత్రిక - సెప్టెంబర్, 1999

1998

ఆమె వెళ్లిపోతోంది.

పుట్టింటికి వెళ్ళిపోతోంది.

అందుకు రేపే ముహూర్తం!

పద్మ పుట్టిల్లు వంద కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. వాళ్ళపై తను అర్థాంతరంగా వాలిపోవడం ఆర్థికంగా ఇబ్బంది వ్యవహారం అయినప్పటికీ కూతురిని బరువుగా తలచే తల్లిదండ్రులు కారు. జీవితాంతం వాళ్లకి బరువు కాకుండా తనకి ఉన్న డిగ్రీ చదువుకి ఏదో చిన్న ఉద్యోగం దొరక్కుండా పోదు. వాళ్ళకి కూతురు కన్నా ఏడేళ్ళ మనుమరాలు సుస్మిత, అయిదేళ్ళ సమీర్ అంటే పంచప్రాణాలు.

ఆమె పుట్టింటికి వెళ్ళిపోతున్న విషయం భాస్కర్‌కి తెలీదు.

తెలియజేయడం కనీస ధర్మం.

ఆమె అతనితో మాడాడదు.

మాటాడబుద్ధి కాదు. అంచేత కూతురు సుస్మిత చేత తెలియపరిచింది.

తను పక్కనే వుండి గమనిస్తోంది.

భాస్కర్‌లో చలనం ఆమెకి కనిపించలేదు.

మరోసారి సుస్మిత చెప్పింది.

అయినా లేదు చలనం.

'వెళితే వెళ్ళండి' అన్లేదు.

'వెళ్లడానికి వీల్లేదు' అని కూడా అన్లేదు.

ఒక చిన్న నిట్టూర్పు కూడా లేదు.

నిర్ఘాంతపోయింది పద్మ.

అతడు అవుతాడనుకున్న షాక్ ఆమెకే తగిలినట్టయింది.

ఏం మనిషి? పదేళ్ళ బంధం ఒక్కసారిగా తెంచేసుకోవడం సామాన్యమైన విషయమా? మనిషి అన్నాక పాజిటివ్‌గానో, నెగిటివ్‌గానో ఏదో వల్లకాదుగానో స్పందించాలి కదా!

అతనిలో ఏ స్పందనా లేకపోవడం ఆమెను ఇంకా వెర్రెత్తించింది. మరింత అశాంతికి గురి చేసింది. ఇతనితోనా ఇన్నాళ్ళుగా కాపురం చేయగలిగింది. అవును. చేయగలిగింది.

ఆమె కాబట్టి చేయగలిగింది. మరో ఆడదయితే అతనితో పట్టున పది మాసాలు కూడా కాపురం చేయలేదని పద్మ ప్రగాఢ అభిప్రాయం.

అది సరే -

భాస్కర్ ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. ఇప్పటికి అతని సర్వీసు పదిహేనేళ్ళు!

భాస్కర్‌ని అతను పనిచేస్తున్న కంపెనీ ఎలా భరిస్తుందనేది ఆమెకి అందని విషయం!

ఈపాటికే అతను సర్వీస్ నుంచి టెర్మినేట్ చేయబడి వుండాలి!

భాస్కర్ ఒక అసమర్థుడు. ఏ పనీ చేతావాతా కాని వాజమ్మ. దద్దమ్మ. అతడు వంటింట్లోకి చొరబడి స్టౌవ్ వెలిగించలేడు. వెలిగించి ఇస్తే పాలు కూడా మరిగించలేడు.

ఇల్లు శుభ్రం చేయాలి. వంట చేయాలి. అదే సమయంలో పిల్లలు ఇద్దరినీ స్కూలుకి తయారు చేయాలి. ఇంట్లో సవాలక్ష పనులతో పెళ్ళాం ఒక్కతే గింజుకు చస్తుంటే చూస్తూ ఊర్కుంటాడు తప్ప తను కూడా చేయి వేసి సహకరించడు. హుషారుగా ఏ పనిలోకి చొరబడడు. చాకిరీకి ఆమె రెండు చేతులు చాలక, పిలిచి ఏదైన పని చెబితే - ఖర్మ! - పనికి రెండు పనులవుతాయి. మళ్లీ ఆమె చావాలి.

చిన్న సంసార నావకి చుక్కాని కాలేని భర్త, ఏట్లో తెడ్డు వేయడం చేతగాని భర్త, నావ నెలా నడపాలో చెప్పినా నడపలేని భర్త అంత పెద్ద కంపెనీలో ఎలా నెగ్గుకు వస్తున్నాడనేది ఆమెకు అర్థం కాని విషయం.

అతను పనిచేస్తుండగా తనివితీరా చూడాలని ఆమె ముచ్చట. తన ముచ్చట తీర్చమని చాలాసార్లు బతిమాలుకుంది పద్మ. నవ్వేస్తాడు భాస్కర్. అదొకటొచ్చు! ఆమె రెట్టిస్తే 'రా! వచ్చి చూడు' అంటాడు. ఎలా చూస్తుంది? తీసుకెళ్ళాలి కదా! ఆ పని కూడా చేతకాదు.

నవ్వేస్తూ, ఆమెను దగ్గరికి తీసుకొని అంటాడు - "ఏదో పోనీద్దూ! నీలాగే మా కంపెనీ కూడా చూసీ చూడనట్టు వదిలేస్తోంది. పాపం నీవు భార్యగా భరిస్తుంటే, కంపెనీ తల్లిగా నన్ను సాకుతోంది. అయితే ఒకటే తేడా! భార్య భరిస్తున్నాననుకొని నొప్పులు పడిపోతుంది. తల్లికి భరిస్తున్నట్టే తెలీదు!"

"చాల్లెండి! మీ అమ్మే మిమ్మల్ని పాడు చేసింది. ఎందుకూ పనికిరాకుండా పెంచి నా మీదికి వదిలేసింది" అంటుంది పద్మ.

అక్కడితో వదలకుండా అతని మిత్రుల వద్ద కదుపుతుంది. 'ఈ చేతకాని మనిషి ఉద్యోగం ఎలా వెలగబెడుతూన్నదయ్యా - బాబూ' అని.

"అమ్మమ్మా! భాస్కర్‌ని అలా తీసిపారేయకండి మేడమ్! అతడు డ్యూటీలో రెచ్చి పోతాడండీ బాబూ! అతనికి సరిరారు ఎవరూ! మా బాస్‌కి భాస్కరంటే ప్రాణం"

"నేను నమ్మను. మీ స్నేహితుడు కదా. వెనకేసుకొస్తున్నారు."

"అంత దారుణంగా మమ్మల్ని తీసిపారేయకండి మేడమ్! అతని పనితనం గురించి మీకు ఒకటే ఉదాహరణ - మాకు ఇన్‌టైమ్‌లో రాని ప్రమోషన్లు మీ శ్రీవారికి ప్రత్యేకంగా అవుటాఫ్ టర్న్‌లో వస్తున్నాయి. ఇంతకన్నా గుర్తింపు ఏముంటుంది?"

"ప్రమోషన్లకీ, పనికీ సంబంధం లేదు. మీ మిత్రుడు కాకా మాస్టరు! వాళ్ళ బాస్‌ని పాలిష్ చేసి, మస్కా కొట్టి ప్రమోషన్లు కొట్టేస్తాడు. కాదంటారా?" అంటుంది పద్మ.

"కుండబద్దలు కొట్టినట్టు మీరంత గట్టిగా చెబుతుంటే ..ఎలా కాదనగలం మేడమ్. కాని మాకిది కొత్త విషయం. న్యూ డిస్కవరీ!"

"నోర్ముయ్యండ్రా స్టుపిడ్స్" అంటూ చిన్నగా నవ్వేస్తాడు భాస్కర్.

స్టుపిడ్స్ నోర్ముయ్యలేదు.

"మేడమ్! మీ వారి పాలిష్, మాలిష్ వ్యవహారం మేం అణుమాత్రం కూడా పసిగట్టలేనిది మీరెలా కనిపెట్టేశారు?" ఉత్సాహంగా అడిగేరు.

"బాబూ! నాకు ఆయనతో పదేళ్ళ అనుభవం! నాకు తెలీకపోవడం ఏమిటీ? దయచేసి వివరాలు మాత్రం అడక్కండి!" అంది పద్మ.

అడగలేదు వాళ్ళు. భాస్కర్ మాత్రం అడగకుండా ఉండలేకపోయేడు.

అడిగిన సమయం చిక్కని రాత్రి. బెడ్‌రూమ్‌లో ఆమెతో సరసం, శృంగారం.

"నీ అనుభవం నుంచి నా పాలిష్ వివరాలు చెప్పవా పద్మా!" అడిగేడు.

"ఇదీ మరీ బాగుంది. మీ గురించి మీకే చెప్పడం ఏమిటి?"

"నాకు తెలీదు గనుక"

"అంటే మీకు తెలీకుండానే పాలిష్ కొడతారా? గొప్ప కళే!" అంటుంది పద్మ.

"నీ పదేళ్ళ అనుభవం నుంచి నేను ప్రదర్శించిన ఆ కళ గురించి చిన్న ఇన్సిడెంట్ చెబితే సంతోషిస్తాను"

"చాల్లెండి. నంగనాచి కబుర్లు, తెలీనట్లు నాటకాలు. మీరు ఇప్పుడు చేస్తున్నది ఏమిటీ? నా పై అప్లయ్ చేస్తున్నది అది కాదా!"

ఆమె నగ్న శరీరంపై అతని చేతులు చేస్తున్న విన్యాసాలు క్షణకాలం ఆగిపోయాయి.

"దీన్ని పాలిష్ అంటారా!" అన్నాడు.

"నన్ను నిద్ర పోనివ్వకుండా మెత్తగా దువ్వి నన్ను రంగంలోకి దింపడాన్ని ఏమంటారు? మీ బాస్‌కి పాలిష్‌తో ప్రమోషన్. నాకు పాలిష్‌తో మీకు అమరసుఖం!"

"సెక్సు ప్రిపరేషన్‌కి నీవు పెట్టిన పేరా ఇది! నీ ఉద్దేశం ఏమిటీ? నీ దగ్గరే కాకుండా. మా బాస్ దగ్గర పడుకుంటున్నానా? హోమో సెక్సు మాకు అంటగడుతున్నావా?

"ఛీఛీ. చెత్త మాటలు మాటాకండి"

"పాలిష్, పాలిష్ అంటూ కొత్త విషయాలు చెప్పి చెత్త అంటావేమిటి? సరే. నేను పాలిష్ కొట్టి నీ దగ్గర సుఖాన్ని దోచేసుకుంటున్నాను. మరి నీ సంగతి ఏమిటి? పాపం! నీ కిందులో సుఖం లేదా?" అన్నాడు భాస్కర్.

"ఆ మాట నేను అనలేదు. నాకూ సుఖమే. కాని ఇక్కడ తేడా ఉంది."

"చెప్పు!"

"మీరు నా దగ్గరకు చేరేది నాకు సుఖాన్ని ఇవ్వడానిక్కాదు. మీరు తీసుకోడానికి. అందులోకి దింపేక, రగిలించాక ఏం చేస్తుంది ఆడది? స్త్రీ నుంచి మగవాడికి కావాల్సింది సుఖం. ఆ సుఖం కోసం ప్రేమిస్తాడు. స్త్రీకి కావల్సింది ప్రేమ. ఆ ప్రేమ కోసం ఇస్తుంది తన శరీరం. సుఖం కాదంటారా?"

"ఇదేదో కొటేషన్ ఏ పుస్తకంలోనో చదివి పాలిష్ మాలిష్ అని నా ప్రేమను శంకిస్తున్నావు" అన్నాడు.

అతనికి ఆమె అంటున్నది కొత్త విషయంగా తోచింది. పూర్తిగా ఏకీభవించలేక ఆమెతో ఆ రాత్రి వాదన పెట్టుకున్నాడు కాసేపు.

ఆమె చెప్పిన దాంట్లో స్త్రీ యొక్క త్యాగ గుణం, పురుషుడిలో జంతు స్వభావం కనిపించి జీర్ణించుకోలేకపోయేడు అయితే -

అప్పటికా విషయం ఆ రాత్రి ఆమె ఇచ్చిన సుఖంలో మర్చిపోయేడు.

గత నాలుగైదు రోజులుగా -

అతను ఆమె నుంచి ఆ సుఖం పొందడం లేదు. ఆమె అతని నుంచి తీసుకోవడమూ లేదు. రోజూ రాత్రి ఇద్దరూ బెడ్‌రూమ్‌లో డబుల్ కాట్ పైకి చేరుతున్నప్పటికీ ఒకరి శ్వాస మరొకరికి తగలనంత దూరంగా, నిశ్శబ్దం మధ్య మంచం అంచుల వైపు అటు ఆమె, ఇటు అతడు.

రేపటి నుంచి ఆ రకం పడక కూడా ఉండదు.

ఇక ఇంట్లోనే ఉండదు పద్మ. అతనికి దూరంగా పుట్టింటికి పయనం.

ఇద్దరి మధ్య గొడవ కారణంగా ఆ పయనం.

ఇంతా చేస్తే అంత గొడవకీ కారణం చిన్న ఉల్లిగడ్డ! 1998లో ఉల్లిపాయికి అంత పవరు లేదని ఎవరూ అనలేదు.

నెల రోజుల క్రిందట ఉల్లిపాయలు అయిదు కేజీలు పద్మ ఒక్కసారిగా కొనబోతుంటే వద్దని వారించేడు భాస్కర్.

చిచ్చు అక్కడే అంటుకుంది. సాధారణంగా బజారుకి భాస్కర్ పద్మతో వెళతాడు. సరదాగా,

తోడుగా మాత్రమే వెళతాడు. అతడు ఆమె పక్కనే ఉన్నప్పటికీ బజారులో కూరగాయలు బేరమాడటం, ఎంపిక చేయడం సమస్తం పద్మ మాత్రమే చూసుకుంటుంది.

అందుకు బలవత్తరమైన కారణం వుంది.

భాస్కర్ ఒకసారి సాయంత్రం డ్యూటీ నుంచి వస్తూ కూరగాయలు కొని తెచ్చేడు.

ఆమె తెమ్మంటేనే తెచ్చాడు. తీరా తెచ్చాక ఒకటీ ఒకటీ గెలికి పుచ్చువి, చచ్చువి, ముదురువి అంటూ ప్రతి కూరగాయకీ వరుసగా రకరకాల పేర్లు పెట్టింది. అంతేకాదు చదువుకుంటున్న ఇద్దరు పిల్లలనూ పిలిచి వింత వస్తువులను చూపించినట్టు చూపించింది. పిల్లలతోపాటు ఆమె ఆ రోజంతా పకపక నవ్వింది.

ఆమె అక్కడితో ఆగకుండా అతని నిర్వాకాన్ని మరుసటి రోజు ఇరుగు పొరుగు ఆడవాళ్ళ మధ్యకి ఒక చోద్యంగా చూపించి వినోదాన్ని పంచింది.

మరోసారి భాస్కర్ ఒళ్ళు దగ్గరపెట్టుకుని జాగ్రత్తగా తెచ్చాననుకుంటే పద్మ ఆ కూరగాయలను సీరియస్‌గా కోపంగా గబగబా బయటకు తీసుకువెళ్ళి పెంటకుప్పపై విసిరేసింది.

అతని మనసు చివుక్కుమంది. ఆమె తననే మూటకట్టి పెంటపై పడేసినట్టు ఫీలయ్యాడు. ఆ రోజు నుంచీ తాను బజారు నుంచి కూరలు తీసుకురావడం లేదు. ఆమె తెమ్మనడం లేదు.

అప్పటి నుండీ భాస్కర్ ఆమెకు తోడుగా మాత్రమే వెళతాడు. కూరగాయల వ్యవహారం మొత్తం పద్మే చూసుకుంటుంది. పొరపాటున ఆమె చచ్చువి, పుచ్చువీ తను చూస్తుండగా ఏరినా, చూస్తూ వూరుకుంటాడు తప్ప మాటాడడు. అంతే కాదు ఆమె సెలక్షన్‌లో పుచ్చులను ఎత్తిచూపి ఎద్దేవా చేయడు. 'ఇపుడేమంటావ్' అని రెచ్చగొట్టడు. పుచ్చులను ఆమె సైలంటుగా ఏడ్చుకుంటూ పారేయడం చూస్తాడు.

బయటికి కనబడనివ్వని ఏడుపుని చూసి, ఆమెకు కనపడకుండా, వినబడకుండా అతను నవ్వుకుంటాడు. అంతే తప్పా దొరికింది ఛాన్సు కదా అని ఓపెన్‌గా ఏడిపించడు.

ఏదైనా సరే వినియోగ వస్తువుల కొనుగోలు విషయంలో తలదూర్చకుండా జాగ్రత్తలు పాటించే భాస్కర్.. ఆ రోజు అతనికే మయిందో తెలీదు.. ఉన్నపాటున దబ్‌మని ఉల్లిగడ్డ ఊబిలో పడిపోయేడు.

ఉల్లి సలహాతో అడ్డంగా దొరికిపోయేడు.

కత్తిపీట తగలకుండానే పద్మకి కళ్ళ నీళ్ళు రప్పిస్తున్నాయి ఉల్లిపాయలు.

పక్కింటి సరోజ సలహాపై హోల్‌సేల్ కొట్లో కొనాలని బయల్దేరింది. అలా కొంటే కేజీ దగ్గర రెండు రూపాయలు తేడా ఉంది. అంచేత పద్మ సంచితోబాటు భర్తను కూడా వెంటేసుకుని హోల్‌సేల్ కొట్టుకి పరుగున వెళ్ళింది.

అక్కడ ఉల్లిపాయలు మినిమమ్ అయిదు కేజీలు కొనాలి. లేకుంటే అమ్మడు.

ధరలకు భయపడి ఒక్కసారిగా అన్ని కేజీలు కొనేసి ఇంట్లో పడేస్తే తర్వాత అవి సగానికి పైగా కుళ్ళిపోయి బయటపారేయవలసి వస్తుందని భాస్కర్ కెందుకో అనిపించింది.

తన భయాన్ని ఆమె ముందు వెలిబుచ్చలేదు. డైరెక్టుగా దుకాణదారునే అడిగేసాడు. 'ఉల్లిపాయలు స్టాకు ఉంటే పాడవ్వవు సార్!' అన్నాడు. 'మీకా భయం వుంటే రెండు రోజులు ఎండబెట్టి, గాలి తగిలేలా స్టోర్ చేస్తే కుళ్ళకుండా కావాల్సినంత కాలం ఉంటా'యన్నాడు.

అంతవరకూ బాగానే వుంది. ఆ తర్వాతే పప్పులో అతని కాలు పడింది!

ఏ కొట్టులో నయినా బేరమాడకుండా కొనదు పద్మ. బేరమాడిందని గాబోలు కేజీపై రూపాయి పెంచేడు షావుకారు.

పద్మ నివ్వెరపోయింది. గాభరాతో ఆమె మాట తడబడింది.

"అదేమిటండీ మా పక్కింటి ఆవిడ మీదగ్గర గంట క్రితమే కొంది" అంది.

"అది గంట క్రితం రేటు తల్లీ" అన్నాడు షావుకారు.

ఆమె బ్రతిమలాడింది.

"ఇక్కడ బేరాలు ఉండవమ్మా. మీకు అనుమానం ఉంటే బయట మార్కెట్ రేటు ఎంత ఉందో కనుక్కోండి"

ముందుగానే ఆమె అక్కడికి వచ్చేముందు మార్కెట్ రేటు కనుక్కొనే వచ్చింది.

కేజీ 16 రూపాయలు. హోల్‌సేల్ రేటు 14 రూపాయలు. పక్కింటి సరోజ అదృష్టవంతురాలు. 13 రూపాయలకే కొన్నది. హుషారైన మొగుడు కాదు భాస్కర్. సరోజలా అదృష్టాలు ఎలా తగుల్తాయి తనకి!

పక్కన చెట్టంత మగవాడు ప్రేక్షకుడిలా ఉండిపోతే, ఆడకూతురు అరగంటసేపు ప్రాధేయపడిందని షావుకారు.... ఏదో స్పెషల్ కేసు కింద కిలోపై ఒక అర్థరూపాయి తగ్గిస్తానన్నాడు.

'ఏం చేద్దాం' అన్నట్టు భర్త వేపు చూసింది.

చూడకపోయినా బావుణ్ణు.

"వద్దు. కొనొద్దు" అన్నాడు భాస్కర్.

"రెండు రోజులు ఆగి చూద్దాం" అన్నాడు.

"మీ ఇష్టం" అని పద్మ ఉల్లిపాయలు కొనే ప్రపోజల్‌ని విరమించుకుంది.

మాటాడకుండా భర్త అడుగులో అడుగు వేస్తూ ఇంటి ముఖం పట్టింది.

ఇంటి వ్యవహారాల్లో, తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో భాస్కర్ తలదూర్చి సరైన నిర్ణయాలు తీసుకున్న అరుదైన సందర్భాలు లేకపోలేదు.

'నా మంచి మొగుడు. సమయానికి ఎంత గొప్ప నిర్ణయం తీసుకున్నాడు' అని పద్మ ఏనాడూ కొనియాడలేదు. అందుకు భాస్కర్ బాధ పడ్డాడు. అది ఆమె స్వభావంగా భావిస్తాడు.

భాస్కర్ మాత్రం ఆమె ఏ పని చేసినా అభినందిస్తాడు.

"అది నిజంగా నీకే సాధ్యం పద్మా" అంటాడు.

"వండర్‌ఫుల్! నీకు నీవే సాటి! కంగ్రాచ్యులేషన్" అంటాడు.

అతని పొగడ్తలకి పడిపోతుంది. పడగొట్టడంలో భాస్కర్ ఘనుడు. దానినే అతనిలో 'కాకా' గుణంగా గుర్తించింది.

ఆ రోజు – భాస్కర్ ఉల్లిపాయలు కొనవద్దు అన్నది కేవలం సలహా మాత్రమే.

'కొనేద్దాం' అంటే అతను కాదంటాడా?

కాదనడు. వద్దు అన్నది కూడా రెండు రోజుల్లో ఉల్లి ధర తగ్గుతుందనే నమ్మకంతో అన్నాడు. అతను ఆ ముందు రోజే పేపర్లో చదివేడు.

"ఎప్పుడూ లేని విధంగా నిత్యావసర సరుకుల ధరలు దేశం మొత్తాన్ని గజగజ వణికించేస్తున్నాయి. ఉల్లిపాయల ధరలైతే అందుబాటులో లేకుండా పోయేయి. ఒకటీ, రెండు నెలల్లో ఎన్నికలను ఎదుర్కోవలసి ఉన్నందువల్లన ప్రభుత్వం కళ్లు తెరిచింది. ధరలు తగ్గేలా తగిన చర్యలు చేపట్టింది. ఓట్ల బ్యాంక్ దిగువ తరగతితో ముడిపడి వుండడం చేత ఆ స్థాయికి ధరలు మరి రెండు రోజుల్లో కిందకి దిగేలా ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేసింది" భాస్కర్ పేపర్లో వచ్చిన వార్త నమ్మేడు.

అతని మిత్రుల మధ్య టీ కబుర్లలో వేడి వేడి రాజకీయాలు దొర్లేయి.

వాళ్ళు కూడా ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ధరలు తగ్గడం అనివార్యం అని అభిప్రాయపడ్డారు. భాస్కర్ అభిప్రాయం కూడా అదే అయింది.

పద్మకి ఇంటి సమస్యలు తప్ప దేశ రాజకీయాలు పట్టవు. ఉల్లిగడ్డ ధర ఎందుకు పెరిగి ఎందుకు తగ్గుతుందో, అందులో అసలు రాజకీయం ఉందా. ఉంటే ఏ మేరకు ఉంది అనేది ఆమెకు అందదు. సంసారం ఒడుదుడుకులు లేకుండా హాయిగా పూలపడవలా సాగాలని భగవంతుని ప్రార్థించుట, భర్త పిల్లలను ప్రేమగా చూచుకొనుట, ఉన్నంతలో మేనేజ్ చేస్తూ ఇల్లుని చక్కబరుచుకొనుట – అవి మాత్రమే ఆమెకు తెలుసు. ఆమెది చాల చిన్న ప్రపంచం.

రెండు రోజుల తర్వాత –

ధరలు అదుపులోకి రాలేదు సరిగదా కళ్ళేలు తెంచుకుని ఏ తరగతికీ అందనంత ఎత్తుకి ఎగిరిపోయాయి. కేజీ ఉల్లిపాయలు విశ్వరూపం దాల్చి పాతిక రూపాయలు పలికింది. హోల్‌సేల్ రేటు, రిటైల్ రేటు ఒకటే అయింది. పేపర్లో ప్రభుత్వం తన తప్పు లేదని ప్రకటించుకుంది –

ధరలు పెరగడానికి కారణం ప్రభుత్వం కాదు. బ్యూరోక్రాట్లు అంది. బ్లాక్‌మార్కెటీర్లను నిందించింది. ధరలు పెరగకుండా చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత ఆయా రాష్ట్రాలదే అంది.

మరోవైపు వరల్డ్ ట్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్ యొక్క ప్రభావం లేకపోలేదు అంది. సందేహం లేదు. ఇందులో విదేశీ హస్తం ఉందనే రహస్యం ఒకటి బహిరంగ పరిచింది ప్రభుత్వం.

వీళ్ళంతా గవర్నమెంట్‌కి అతీతులు.

కాదు కాదు. గవర్నమెంటోళ్ళే ఆ శక్తులకి తొత్తులు అని భాస్కర్‌కి జ్ఞానోదయం అయ్యేటప్పటికి ఆలస్యమైపోయింది.

ఉల్లి బోనులో పద్మ ముందు దోషిగా నిలబడ్డాడు. పద్మ పదమూడున్నర రూపాయలకి కొనబోయిన కేజీ ఉల్లిరేటు అతని కారణంగా కేజీ పాతిక రూపాయలకి ఆమె కొనవలసిన పరిస్థితికి దారి తీసింది.

పద్మ ఏమి శిక్ష విధించింది?

అందులో భాస్కర్ తప్పు ఎంతవరకు ఉంది?

ఈ మాత్రానికే ఆమె అతణ్ణి విడిచి వెళ్ళిపోవడానికి సిద్ధపడిందా?

సిద్ధపడితే ఆమెదే తప్పు.

అసలు భాస్కర్ భర్తగా లభించడం ఆమె ఎంతో అదృష్టంగా భావించాలి.

ఈ రోజుల్లో భాస్కర్ లాంటి అమాయకులు అరుదుగా కనిపిస్తారు.

అతడు సకల సద్గుణ సంపన్నుడు. సరదాకి కూడా మందు కొట్టడు. సరసానికి మరో స్త్రీకి కన్ను కొట్టడు. అంతేకాదు. నెలాఖరులో మొత్తం జీతం కవర్‌తోసహా పెళ్ళాం చేతిలో పెడతాడు. జీతమంటే ఆమె చేతికిచ్చేసి నెలనెలా పాకెట్ మనీ అడగడానికి మొగమాటపడతాడు. ఆమె పాకెట్ మని ఎంత ఇస్తే అంత కిక్కురుమనకుండా తీసుకుంటాడు.

ప్రతి నెల బుద్ధిగా జీతం ఇచ్చేసే భాస్కర్‌ని 'నా మంచి మొగుడు' అని ముద్దులతో ముంచెత్తేయదు. వచ్చే జీతం ఎక్కువ. ఇంట్లో ఖర్చు తక్కువ అయితే ఆమె అంతపని తప్పక చేయగలదు.

వచ్చే జీతం గొర్రెతోక, ఖర్చులు చూస్తే హనుమంతుని తోక.

బుద్ధిగా జీతమంతా తన చేతిలో పెట్టేసి ఎంచక్కా భాస్కర్ చేతులు దులిపేసుకోవడం ఒక కుట్రగా, అతని గడుసుతనంగా ఆమె భావిస్తుంది. ఎవరైనా అతను అమాయకుడు అంటే ఇదే సమాధానం చెబుతుంది.

జీతం కవరు అనే చిన్న కొరడా చేతిలో పెట్టి సమస్యల పులిబోనులోకి తనని చాకచక్యంగా నెట్టేసి తప్పుకు తిరిగే తెలివితేటలున్నవారిని అమాయకులంటారా?

అతన్ని ఎన్నోసార్లు సంసారం చేయమంది.

చేతులెత్తి నమస్కారం పెట్టేస్తాడు.

అది తప్పించి ఇంకేపనైనా చెప్పు చేస్తాను అంటాడు. చేయడానికి ఇంకేముంటుంది?

పెళ్ళాం పెట్టింది వేడివేడిగా రుచిరుచిగా తినడం, పెళ్ళం పక్కలో వెచ్చవెచ్చగా హాయి హాయిగా నిద్రపోవడం - అంతకన్నా ఇంకేం పనిచేస్తాడు?

అంత సుఖాన్ని పొందే అదృష్టం ఎంతమందికుంటుంది?

అంచేత అదృష్టవంతులు ఆమె కాదు అతడే!

నిజమేనని ఒప్పుకుంటాడు భాస్కర్.

పద్మ తల పగలకొట్టుకునేలా ఆలోచిస్తూ ఆదాయానికి తగ్గట్టు ప్రతి నెలా బడ్జెట్ రూపొందించేటప్పుడు గెడ్డం తీసేసి చీర చుట్టుకున్న మన్‌మోహన్ సింగ్‌లా సీరియస్‌గా కనిపిస్తుంది. అయితే జోక్‌గా కూడా ఆమెతో ఆ మాట ఆ సమయంలో అనడు. ఆ మాటే కాదు. ఏ మాట అనడు. పలకరించడు. పిల్లలని కూడా వెళ్ళనీయడు ఆ పరిసరాలకి. (ఆ రాత్రి మాత్రం సింగ్ జోకులు కురిపిస్తాడు).

అప్పుడామెను చూస్తే అతనికి ఎనలేని గౌరవం కలుగుతుంది. బడ్జెట్ రచన సామాన్యమైనది కాదని అతనికి తెలుసు.

పాపం ఈ మధ్య ఆమె ఎంత పకడ్బందీగా బడ్జెట్ ప్లాన్ చేస్తున్నా తరచుగా బెడిసికొడ్తోంది. గమనిస్తున్నాడు తను. ఏం చేయగలడు?

రాబడిని బట్టి ఆమె ప్రయారిటీస్ నిర్ణయించడంలో రిక్రియేషన్‌కి సంబంధించిన అంశాలు ఒక్కొక్కటీ కలం పోటుకి విలవిల్లాడుతూ బడ్జెట్ నుంచి నేలరాలిపోతున్నాయి.

పద్మకి పెళ్ళికాకముందు ఎన్నెన్నో సరదాలు.

కాలేజీలైఫ్‌లో ఆమెకు సినిమా అంటే మహా పిచ్చి. ఇప్పటికీ ఆ సరదా ఉంది. సరదా ఒకటే ఉంటే సరిపోదు. పిల్లలతో కలిసి సినిమాకి వెళ్ళి రావాలంటే వంద చాలదు. సినిమాలకు వందలు వేసే శక్తి లేదు ఆమెకు.

అంచేత పిల్లలను ఇంట్లో ఉంచి బయట తాళం వేసి భాస్కర్‌తో రెండు, మూడు సినిమాలు చూసింది. అయితే ఏ మాత్రం ఎంజాయ్ చేయలేకపోయింది. తెర మీద బొమ్మలు బదులు పిల్లలు కనిపించేవారు. హాలులో ఆమె ఉన్నంత సేపు పిల్లలు ఇంట్లో ఎలా వున్నారో, ఏమి చేస్తున్నారో అని ఒకటే దిగులు. అదే ధ్యాస.

పిల్లలు ఇద్దరికీ ఒక్క క్షణం పడదు. కొట్టుకొని, కలియబడి ఇల్లుని ధ్వంసం చేయడం లేదు కదా! వంట గదిలో గ్యాస్ సిలిండర్‌తో పిల్లలు ఆడుతున్నట్టు పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలు.

సినిమా చూడలేకపోయేది. ఆట మధ్యలోనే భర్తతో ఇంటికి వచ్చేసేది. ఆ తర్వాత సినిమా సరదాలు పూర్తిగా మానుకుంది. టీవీ సినిమాలతోనే తృప్తి చెందుతోంది.

ఆదివారం సాయంత్రాలు సినిమా బదులు సముద్ర తీరానికి భర్తా, పిల్లలను బయల్దేరిస్తోంది. అక్కడ పడిలేచే కెరటాలను చూసి ఆనందిస్తోంది. భర్త సరసన ఇసుక తిన్నెపై కూర్చుని సాయంసంధ్యలో ఎర్రటి సూర్యబింబాన్ని పలకరించి పరవశించి పోతోంది.

ఆమె పిల్లలు కాసేపు కెరటాలతోనూ, తర్వాత ఇసుక గూళ్ళతోనూ ఆట. ఈ రిక్రియేషన్‌కి సినిమా ఖర్చులో నాల్గవ వంతు చాలు!

సరదాలంటే ఇంకా చాలా వున్నాయి. చీరలూ, నగలూ చాలామంది స్త్రీలకు మల్లే ఆమెకూ ఇష్టం. సరదాపడి అవి కొనాలంటే బడ్జెట్ అరలో ఇమడవు. అలాంటి సరదాలు క్రమక్రమేణా మర్చిపోవడం అలవర్చుకుంటోంది. గుర్తు చేసుకుంటే దిగులు తప్ప సుఖం

ఏముంది?

ఆమె సరదాలు ఏమీ తీర్చలేకపోతున్నాననే బాధ అతనికి ఎంతో ఉంది.

ఏం చేయగలడు? ఏమైనా చేయాలనుకుంటే అతని జీతం వెక్కిరిస్తుంది.

ధరల అనూహ్యమైన పెరుగుదల ముందు అతని జీతం వెలవెల బోతున్నది. కొనుగోలు శక్తి రోజు రోజుకీ క్షీణించి పోతున్నది. రూపాయికి విలువ లేదు. ఇలా వంద తీస్తే మంచుగడ్డలా మరుక్షణం కరిగిపోతున్నది.

జీవన వ్యయంతో సమంగా అతని జీతం పెరగడం లేదు. జీతాలు నాలుగేళ్ళకొకసారి పెరుగుతాయి. ఆ పెరుగుదల వుంటే మహా మూడు నాలుగు వందలు. ఏడాదికొక ఇంక్రిమెంటు. అంటే జీతంలో మరో యాభై చేరుతుంది. ఏ మూల కొస్తుంది ఆ పెరుగుదల!

పెరిగే ధరల ముందు అతని జీతం పెద్ద గీత ముందు చిన్న గీతలా వెలవెలబోతున్నది.

ఈ మధ్య బజారుకి వెళ్ళాలంటే గుండెలు దడదడ మంటున్నాయి. నిత్యావసర సరుకులూ, కూరగాయలపై చేయి వేయబోతే కాటేస్తున్నాయి. ఉల్లిగడ్డలు ముట్టుకోబోతే నాటు బాంబుల్లా భయపెడుతున్నాయి.

ఉల్లిధర ఒక్కసారిగా పాతిక రూపాయలు అయిన తర్వాత పద్మకి దుఃఖమే వచ్చింది. ఇంట్లో భర్త, పిల్లలూ లేనప్పుడు కళ్ళనీళ్ళు వచ్చేలా ఏడ్చిన రోజులున్నాయి.

భాస్కర్ రాంగ్ గైడెన్సు ఇచ్చి అయిదు కేజీల ఉల్లిపాయలు చవగ్గా కొననీయలేనందుకు ఆమెకు కోపం వచ్చింది.

ఆ అయిదు కేజీలకి అతన్ని నిందించగలదు. తర్వాత ఎవరిని నిందిస్తుంది?

మరి రెండు రోజుల్లో ఉల్లి ధర పాతిక నుంచి ముప్ఫయి రెండు వరకూ వెళ్ళింది.

ఇప్పుడెవరిని నిందిస్తుంది?

ఉప్పెనలా వచ్చిన ఈ విపరీత పరిణామాలకి హడలిపోయిన పద్మ ఇంట్లో ఎమర్జన్సీ విధించింది. అన్నిటిపై కఠినంగా ఆంక్షలు.

సెల్ఫ్ రేషనింగ్ అమలులో పెట్టింది.

భాస్కర్‌కి ఉల్లికి సంబంధించిన కూరలూ, పులుసులూ ఇష్టం. అవి పూర్తిగా నిషేధించబడ్డాయి. భాస్కర్‌కి ఇది శిక్షే!

ఎవరూ పుట్టిన రోజున కూడా ఉప్మా, ఉల్లి పెసరట్లు కోరరాదు. మసాలా కూరలు ఉపసంహరింపబడ్డాయి. రసం, పచ్చడి, పెరుగు. పెట్టింది తినడమే. మరేమీ అడగరాదు.

అంతేకాదు - రొటీన్ దినచర్యలో చాల మార్పులు ప్రవేశించాయి.

రాత్రులు భాస్కర్, పిల్లలూ నిద్రపోయే ముందు పాలు తాగే అలవాటు ఇక సాగదు. పాలు బదులు చల్లటి నీళ్ళు గడగడ తాగి పడుకోవాలి.

పద్మ రోజు అయిదారుసార్లు టీ తాగే అలవాటుని ఉదయం ఒక కప్పుతోనే సరిపెట్టుకుంటోంది. భాస్కర్ టీ పూర్తిగా మానేశాడు. అంతే కాదు. అతని పాకెట్ మనీ

కూడా సగానికి సగం కత్తిరించబడింది.

ఇంత చేసినా రోజులు నెగ్గుకు రావడం కష్టమవుతుంది.

భాస్కర్ ఏమి వండినా తింటున్నాడు. ఏమి చెప్పినా వింటున్నాడు. ఏది వద్దన్నా 'చిత్తం మహారాణీ' అంటున్నాడు.

అయితే మహారాణీతో పువ్వుల దగ్గర పేచీ వచ్చింది. భాస్కర్ డ్యూటీ నుంచి ఇంటికి వచ్చేటప్పుడు రోజూ గుర్తుగా మూడు రూపాయల పూల పొట్లం తీసుకుని వస్తున్నాడు.

పద్మ పూలు కొనడం మానేయమని ఆదేశించింది. భాస్కర్ స్పష్టంగా 'అది కుదరదు' అన్నాడు. 'మరేదైనా చెప్పు వింటాను. పూల దగ్గర రాజీపడేది లేదు' అని నిక్కచ్చిగా తేల్చేశాడు. నెలనెల ఆమె ఇచ్చే పాకెట్ మనీలో సమస్తం వదుల్కొని పూలు కొని తెస్తున్నాడు.

పూలు, ఇంతకు మునుపు పద్మే కొనేది. రోజూ వీధిలోకి పూల కుర్రవాడు వాడుకగా ఇచ్చి వెళ్ళిపోయేవాడు. ఆ వాడుక మానిపించేసింది.

అయినప్పటికీ ఆమె జడలో పూలు గుభాళిస్తున్నాయి.

"పూలు లేకుండా నా పక్కన పడుకోరా?"

"పూలు లేకుండా ఎందుకు పడుకోవాలి అనేది నా పాయింటు"

నెలనెలా బడ్జెట్ లోటు ఆమెను ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసి ఊపిరి సల్పనివ్వకుంటే మల్లెపూల కోసం అతని మంకుపట్టు! అర్థం చేసుకోడుగదా మనిషి!

రోజూ మూడు రూపాయల ఖర్చు ఆమెను బాధిస్తున్నప్పటికీ పూల పరిమళంలో, భాస్కర్ స్పర్శ ఆమెను శాంతింపచేస్తున్నది. పువ్వులు కొనవద్దని గట్టిగా అనలేకపోతోంది.

పెరట్లో మల్లె, సన్నజాజి, విరజాజి వేసింది. అవి పెరిగి పూలు విరగబూసినప్పుడు తప్పక కొనడం మానేస్తానని ప్రామిస్ చేశాడు. 'సంతోషం' అని వెక్కిరించింది పద్మ.

భాస్కర్ ప్రేమలో కృత్రిమత్వం లేదు. అతని ప్రేమ రోజూ తెచ్చే పువ్వుల్లా స్వచ్ఛమైనది. ఆ విషయం ఆమెకి తెలుసు. ఇంటి సమస్యల నుండి, ఇంటి చాకిరీ నుండి అతని ప్రేమే ఆమెను సేద తీరుస్తోంది. అలసటనీ, దిగులునీ, రేపు ఎలా గడుస్తుందనే భయాన్నీ అతని బాహువుల మధ్య అల్లుకుపోయి సమస్తం మర్చిపోతుంది. సరదాలు, సినిమాలు, షికార్లు లేవనే దిగులు అతను అందిస్తున్న సుఖంతో మర్చిపోగలుగుతోంది. ఆ సుఖమే లేకుంటే ఈపాటికి తను పిచ్చెక్కిపోయి వుండేది లేదా చచ్చిపోవాలనుకునేది.

సాయంత్రాలు భాస్కర్ డైరెక్టుగా డ్యూటీ నుంచి ఇంటికే వచ్చేస్తాడు. స్నేహితులూ, సరదాలూ మరో వ్యాపకం పెట్టుకోడు. పద్మ అలా ఆదేశిస్తుంది. అందులో ఆమె ప్రేమనే చూస్తాడు. ఒక్కోసారి అతనికి చిరాకు, కోపం వస్తుంది. ఏమిటీ ఈవిడ జులుం? మగవాడు బయటకు వెళ్ళేక ఎన్నో పనులుంటాయి. అర్థం చేసుకోకుండా ఆర్డర్లు జారీ చేయడం ఏమిటీ అనుకునే సందర్భాలు లేకపోలేదు.

పద్మ పుట్టింటికి పిల్లల సెలవులకి వెళుతుంది. ఇంటి నుంచి ఆమె పిల్లలతో వెళ్ళిపోగానే

ఎంతో స్వేచ్ఛ వచ్చినట్టు ఎగిరి గంతేసేవాడు.

అయితే కావాలని స్నేహితులతో చేసే కాలక్షేపం మజా లేకుండా చప్పగా ఉండేది. కాళ్ళీడ్చుకుని ఇంటికి వస్తే భార్యా పిల్లలు లేని ఇల్లు భూతాల గృహంలా భయపెట్టేది.

రెండు రోజులకే బోరెక్కిపోయి, పిచ్చెక్కిపోయి రైలెక్కేసి పద్మను తీసుకొచ్చేసే వాడు. పిల్లలూ వచ్చేస్తే సంతోషం. రాకుంటే ఇంకా సంతోషం. ఆమెతో కావల్సినంత ఏకాంతం. అడ్డూ ఆపులేని ఆనందం.

ఒకరకంగా పద్మ స్వార్థపరురాలు. ఉదయం తనని విడిచి వెళ్లి సాయంత్రం వరకూ రాని భర్త సాయంత్రం వచ్చేక పిల్లలతో ఆడుతూనో, చదువు చెబుతూనో సమయం అంతా వాళ్ళతోనే గడిపేస్తే ఆమె చిత్రంగా అలుగుతుంది.

పిల్లలతో గొడవపడి అతన్ని ఏకాంతానికి లాక్కెళ్ళిపోతుంది. అతని భుజం పైనో, గుండెల పైనో వాలి అతను చెప్పే కబుర్లు, కాకమ్మ కథలు వింటుంది. అది ఆమెకు ఆనందం. లేదా సోఫాలో అతని తొడని దిండుగా చేసుకుని, అతని చేయిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని ఎదురుగా టీవీ చూస్తూ గడుపుతుంది.

నగరంలో ఆడే చిత్రాలను డబ్బు పోసి ఎలానూ చూడలేదు. టీవీలో కావల్సినన్ని సినిమాలు. నగరంలో ఆడే చిత్రాలు ఎంత మంచివి అయినా ఏదో ఒక రోజు అవి టీవీ సముద్రంలో కలవక మానవు కదా!

భాస్కర్ ఉద్యోగరీత్యా ఏ ఊరు అయినా కాంప్ వెళితే భరించలేదు. అతన్ని వదిలి ఉండలేదు. ఆమెలో విపరీతమైన భయం చోటుచేసుకుంటుంది. అతను లేకుండా ఇంట్లో ఉండలేదు. అతను లేని ప్రపంచం ఆమెకు శూన్యం.

అంతకన్నా ముఖ్యంగా ఆమెకి అలజడి కలిగించేది ఆ జిడ్డుమనిషి మాయా ప్రపంచం లోకి ఎలా వెళ్తాడో, ఏం తింటాడో, ఎలా తిరిగి వస్తాడో అని దిగులు.

ఆమె అభిప్రాయం ఏమిటంటే భాస్కర్‌కి ఏమి కావాలో భాస్కర్‌కే తెలీదు. తెలిసినా చేసుకోలేని అమాయకుడు. అతని గురించి ఆమెకు మాత్రమే తెలుసని ఆమె నమ్మకం. అంచేత అతన్ని ఒక్కోసారి చంటిపిల్లవాడిలా సాకుతుంది. ఆమె గైడెన్సు లేకుంటే ఖచ్చితంగా తప్పోడిపోయే, పాడైపోయే పిల్లవాడుగా భాస్కర్‌ని భావిస్తుంది.

ఈ నెల జీతం ఎంత అందింది అనడిగితే అతను వెంటనే సమాధానం చెప్పలేడు.

సమాధానంగా జేబులో డబ్బు, పే స్లిప్పూ ఆమె చేతిలో పెట్టేస్తాడు.

అవును. అతనికొచ్చే జీతంలో బేసిక్ పే ఎంతో అతనికి గుర్తు ఉండదు. డి. ఏ. పాయింట్లు ఎంత పెరిగిందో తెలీదు. ఏ లోను ఎంత కటింగ్ అయి నెట్ ఎంత వస్తున్నదీ చెప్పలేడు.

విశేషం ఏమిటంటే అతని సేలరీ స్లిప్పుని ఆమె స్టడీ చేస్తుంది. జీతం గ్రాసూ, నెట్టూ పరీక్షగా చూస్తుంది. నెలనెలా ఎంత రావాలనేది ఆమెకి లెక్కే. లోన్ కటింగ్‌లో ఏదైనా తిరకాసు వస్తే, అదేమిటో అతనికి వివరంగా చెప్పి ఆ సంగతి ఏమిటో చూడమంటుంది. ఆ

తప్పుని కంపెనీ ఒప్పుకుని సరిదిద్దేవరకూ భాస్కర్‌ని నిద్రపోనీయదు.

భాస్కర్ సడన్‌గా రెండో ఎక్కం చెప్పమంటే తడబడతాడు. అతను ఏదైనా లెక్క చేసినా, చేసింది కరెక్ట్ అనే కాన్ఫిడెన్స్ తక్కువ. నిదానంగా చేయనీయకుండా గాభరా పెడితే అంకెలు అతనికి గొంగళి పురుగుల్లా కనిపిస్తాయి. అదృష్టవశాత్తు అతను చేస్తున్న ఉద్యోగం అంకెలతో అంతగా సంబంధం లేనిది.

పద్మ ఒకసారి కిరాణా దుకాణంలో సరుకులు కొంటున్నప్పుడు కేజీ పప్పు పదహారున్నర అయితే మూడు కేజీలు ఎంత అని అడిగింది. తను బియ్యం కొనడానికి తెచ్చిన డబ్బుల్లో ఏమైనా మిగిలితే పప్పులు కూడా కొందామని ఆమె తాపత్రయం. ఆమె ఒక్కసారిగా లెక్క అడిగేసరికి అతని మెదడు బ్లాంక్! అతని ముఖం చూడగానే ఆమెకు వెంటనే అర్థమయిపోతుంది. అతను చెప్పే లెక్క కోసం చూడకుండా తనే మూడు పదిహేనులు, మూడు రూపాయలు, మూడు అర్ధలు అని లెక్కవేసుకుని (అతను లెక్క కట్టేలోగా) పప్పులు పాక్ చేయించేసింది.

ఆమె సాధ్యమైనంతవరకూ లెక్కలూ, సలహాలు అడగదు. అడిగితే ఉల్లిపాయల సలహాలానే ఉంటుంది!

పద్మకి తలనొప్పి ఏమిటంటే చెప్పిన పని కూడా ఏదీ సరిగా చేసుకురాలేడు. చివరికి కరెంట్ బిల్లు కూడా ఆమే వెళ్ళి కడుతుంది.

ఇంట్లో కావల్సినవన్నీ ఆమె చూసుకోవాలి. ఆమే ప్లాన్ చేసుకోవాలి.

ఆమె అతని చేత పి.యఫ్.లోను పెట్టించి సీజన్‌లో కొన్ని రకాల పప్పులూ, చింతపండు లాంటి స్లాక్ అయిటమ్స్ ఏడాదికి సరిపడా కొనేస్తుంది. పెరుగుతున్న ధరలతో ఏ నెలకానెల కొనుక్కోవాలంటే ఆ జీతంలో సాధ్యమయ్యే పని కాదు. బోనస్‌ని పిల్లల యూనిఫారం, పుస్తకాలకీ వినియోగిస్తుంది. ఫెస్టివల్ అడ్వాన్స్‌తో తన చీరతో సహా అందరికీ బట్టలు కొంటుంది. ప్రతి నెలా జీతంలో ఎంతో కొంత మిగిల్చి ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్లలో ఇంటి వస్తువులు కొంటుంది. ఈ పదేళ్ళలో డైనింగ్ టేబుల్, సోఫా, ఫ్రిజ్, టీవీ ఆ విధంగా కొన్నవే!

భాస్కర్‌కి ఇదంతా అద్భుతమే!

చిన్న జీతంతో ఇంటిని చక్కదిద్దుతున్న ఆమె పనితనానికి, కష్టానికి, ప్లానింగ్‌కి అభినందనలతోనే సరిపెట్టకుండా, ఆమె కోరుకునే చిన్న చిన్న సరదాలు తీరేలా ఏదైనా కొని బహూకరించాలని అతని మనస్సు ఉవ్విళ్ళూరుతుంది. కాని డబ్బుల పెత్తనం ఆమెది గాబట్టి అతని రిక్వెస్టుని నిర్దాక్షిణ్యంగా తోసిపారేస్తుంది. అది అతనిని బాధిస్తుంది. కోపాన్ని రప్పిస్తుంది. భర్తగా తనకి ఆ మాత్రం అధికారం లేదా?

భాస్కర్ కొన్నిసార్లు మొండి. అతనిలో ఆవేశం వస్తే ఏమైనా చేస్తాడు.

అప్పుడా ఇంట్లో పెద్ద గొడవే!

ఒకసారి ఏమయిందంటే –

ఆమె పుట్టినరోజుకి కొత్తచీర కొని తీరాలని భీష్మించుకు కూర్చున్నాడు. ఆ నెల బడ్జెట్‌లో కొంత చీరకి కేటాయించమన్నాడు. కేటాయించకపోతే ఒప్పుకోనన్నాడు.

"కుదరదు" అంది పద్మ.

"కుదరాలి" అన్నాడు.

"కుదిరేపని కాదని చెబుతున్నా కదా!" – ఆమె గొంతు పెంచింది.

"అయినా నిన్ను అడిగేదేమిటి? నేనే కొంటాను!" అన్నాడు.

"ఎలా కొంటావ్?" – నిలదీసింది.

"ఎందుకు కొనలేను? ఆ మాత్రం అప్పు పుట్టదా" అన్నాడు భాస్కర్.

"అప్పా!" – ఆమెకు అప్పు అంటే హడలు. వడ్డీలు కట్టి డబ్బులు తేవడం అనేది ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఆమె సహించదు. ఒప్పుకోదు. ఆ విషయం చాలా సార్లు అతనికి స్పష్టం చేసింది.

"మీరామాట ఎత్తడానికి మీకెంత ధైర్యం? అప్పు అనే మాట మరోసారి ఎత్తితే వీపు చీరేస్తాను"

"నీ చీర కోసం నా వీపు చీరించుకుంటాను"

ఆమె మెత్తబడిపోయింది.

"ఏమిటండీ మీరు. నన్ను అర్థం చేసుకోరుగదా?"

"నేనెప్పుడూ నిన్ను అర్థం చేసుకోవాల్సిందే తప్ప, నన్ను కూడా అర్థం చేసుకోవాలనే సంగతి నీకు స్ఫురించదు."

"చాల్లెండి. ఇక ఆపండి" అంది.

ఆ రోజు పద్మ అతని చేతిలో మూడు వందల రూపాయలు పెట్టింది.

చీర కోసం కాదు.

బియ్యం కోసం.

నెల వాడుక కొట్టులో ఎప్పుడూ వాడే బియ్యం. ఇరవై కేజీలు తెమ్మంది. తనేం మోసుకు రానక్కరలేదు. సాయంత్రం తను డ్యూటీ నుంచి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు బియ్యం షావుకారుకి డబ్బులు ఇవ్వడమే అతని పని. ఒక గంటలో బియ్యం డోర్ డెలివరీ చేయబడతాయి.

ఆ సాయంత్రం భాస్కర్‌లో ఒక మొండి ధైర్యం ప్రవేశించింది. బియ్యం కొట్టుకి బదులు బట్టల కొట్టుకి వెళ్ళి మూడు వందలతో తనకు నచ్చిన చీర కొనేసాడు.

చీరను చూసి నిశ్చేష్టురాలైంది పద్మ.

ఆమె వేసే కేకలకీ, చీవాట్లకీ సిద్ధపడే ఆ పని చేశాడు భాస్కర్.

ఆమె కేకలు వేయలేదు. చీవాట్లు పెట్టలేదు.

గంభీరంగా మారిపోయింది.

ఇంట్లో భయంకర నిశ్శబ్దం.

ఆమె ముఖం అప్పుడు చూస్తే అది రాబోయే తుపాను తాలూక ప్రశాంతత అని ఆ ఇంట్లో చిన్నపిల్లాడు సమీర్‌కి కూడా అర్థమయిపోతుంది.

పద్మ తీరుబడిగా కూర్చొని వారపత్రిక తిరగేస్తోంది. ఆమెను పలకరించడానికి అతనికి, పిల్లలకీ గెట్స్‌లేవు. ధైర్యం లేదు.

రాత్రి తొమ్మిది గంటలవుతోంది.

పిల్లలు ఇద్దరికీ మినప దోసెలు వేసి తినిపించి పడుకోమంది.

గప్‌చిప్‌గా వాళ్ళ గదిలో పడుకున్నారు.

తర్వాత భాస్కర్‌ని భోజనానికి లేవమంది.

అతను లేచేడు. చేతులు కడుక్కొని వచ్చి డైనింగ్ టేబుల్ వద్ద భోజనానికి కూర్చున్నాడు.

ఆమె విసురుగా వచ్చి కంచం అతని ముందు పెట్టి కమ్మగా తినమంది.

ఆమె పుట్టిన రోజు స్పెషల్!

కంచం నిండుగా చీర. అతను ప్రేమగా కొనితెచ్చిన చీర.

"అలా మిడిగుడ్లు వేసుకు చూస్తారేం? తినండి.నా పుట్టిన రోజు స్పెషల్. తినండి. మస్తుగా తినండి. ఆరు గజాల చీరనీ ఆనందంగా నములుకు తినండి. నెల రోజుల గ్రాసం. తినండి. నెమరువేసుకు మరీ తినండి."

చీరని తినమనడమే కాదు. ఇంకా చాలా మాటలు అంది. భాస్కర్ చీరను తినలేదు. ఎదురు తిట్లు తిట్టలేదు.

తను చేసిన తప్పుకి 'సారీ' చెప్పాడు.

ఆమె మళ్ళీ రైజయ్యింది.

"మీరు తెచ్చిన చీర, మీరు చెప్పిన సారీ ఈ నెల రోజులు మనకి అన్నం పెడతాయా? చెప్పండి; ఎంతకని నేను చచ్చేది? మీ ఇష్ట ప్రకారం మీరు చేసేయడమే తప్పా పరిస్థితిని అర్థం చేసుకోరు" అని ఆమె ఏడ్చింది.

పద్మ అక్కడితో ఊర్కోలేదు.

"మీకో నమస్కారం బాబూ! నేను ఇక సంసారం చేయలేను దేవుడోయ్! నాకు పిచ్చెక్కిపోతోంది దేవుడోయ్! ఇక నా వల్ల కాదు నాయనా. మహానుభావా నేను చేయలేను. నాకు చేత కాదు" అని బీరువా తీసి జీతం డబ్బులు మొత్తం అతని చేతిలో పెట్టింది. జీతం అతను క్రితం రోజే ఇచ్చేడు.

"నీ డబ్బులు, నీ యిష్టం. నీ పెళ్ళానికి చీరలే కొంటావో, నగలే చేయిస్తావో నీ యిష్టం" అంది. రేపటి నుంచి సంసారాన్ని అతణ్ణే ఎత్తమంది.

"నాకెందుకొచ్చిన బాధ! ఏ రోజుకారోజు ఇంట్లోకి ఏ సామాన్లు కావాలో చెప్పి ఏడుస్తాను. కావాల్సినవి తెచ్చి తగలెట్టండి. వంట పెంట నా కెలాగూ తప్పదు కాబట్టి నీకూ, నీ పిల్లకు ఇంతింత వండి పడేస్తాను"

ఇంటి బాధ్యత మొత్తం అతని నెత్తిన పడేసి చేతులు దులుపుకుంది.

అతని కాళ్ల కింద నేల కంపించి, అమాంతం పాతాళంలోకి దిగిపోయేడు.

తను చేసిన పనికి చీవాట్లు ఊహించాడు తప్ప, ఇలా రియాక్ట్ అవుతుందనుకోలేదు.

ఆమె చర్య తట్టుకోలేక చలిజ్వరం వచ్చినట్లు వజవజ వణికిపోయేడు.

అతని చేతిలో జీతం కవరు పర్వతమంత బరువయింది. ఇంటి ఖర్చులు, సమస్యలూ తలుచుకుంటే వాయుగుండాలు, ఉప్పెనలు గుర్తుకొచ్చి గడగడ లాడించేయి.

ఆమె అంత ఇదిగా రెచ్చగొట్టినా, పౌరుషానికయినా ఒక నెల ఇంటి బాధ్యత స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా లేడు.

మరేమీ ఆలస్యం చేయకుండా, మరో ఆలోచన చేయకుండా ఆ రాత్రి ఆమె కాళ్ళను పట్టేసుకున్నాడు. తాను చేసిన పనికి ఈ శిక్ష తప్పించి మరే శిక్షయినా విధించమన్నాడు. క్షమించేవరకూ ఆమె కాళ్ళు వదలనన్నాడు.

'అయ్యో! కాళ్ళు పట్టుకుంటారేమిటండీ?' అనలేదు పద్మ.

"మీరు కాళ్ళు పట్టుకున్నంత మాత్రాన మీరు చేసిన వెధవ పనులు చక్కబడతాయా? పోయిన మూడు వందలూ వెనక్కి వస్తాయా? చెప్పండి బాబూ! నేనే మీ కాళ్ళు పట్టుకుంటాను. ఇక మీదట ఇలాంటి తెలివి తక్కువ పనులు చేయకండి. ఇలాంటి పని మరోసారి చేశారంటే ఈ సారి నేను మీకూ, మీ ఇంటికీ నమస్కారం పెట్టేసి పుట్టింటి కెళిపోతాను" అంది పద్మ.

హమ్మయ్య! తుపాను తీరం దాటింది.

ఆమె చెప్పిన ప్రతి మాటకి బుద్ధిగా గంగిరెద్దులా తలాడించేడు భాస్కర్.

వెంటనే యమా స్పీడ్‌లో తన జీతాన్ని ఆమె చెంగుకి ముడివేసి, ఇంటి బాధ్యతలని యధావిదిగా ఆమె నెత్తిపైకి నెట్టేసి తేలికైన మనసుతో నిద్రలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆమె లేపితే తుళ్ళిపడి లేచేడు.

ఇది కలా! నిజమా!

ఎదురుగా కొత్తచీరలో ధగధగా మెరిసిపోతోంది పద్మ.

తన కోసం దిగివచ్చిన దేవతలా ఉంది.

ఆమె అతనిపైకి వంగి అధరాలను చుంబించింది.ఏదో మధురానుభూతి.

కల కాదు. నిజమే. అతని నిద్రమత్తు, మనసు బరువు వదిలిపోయింది.

ఆకలితోనే నిద్రపోయిన సంగతి అతనికి గుర్తులేదు.

దేవత చేతిలో పళ్ళెం వుంది. అందులో వేడి వేడి మినప దోసెలున్నాయి.

ఆమె అతన్ని పసివానిలా దగ్గరికి తీసుకుంది.

దోసెలు అతనికి తినిపించింది.

ఆమెకి అతను తినిపించేడు.

"మీరు నా పుట్టిన రోజు బహుమతిగా తెచ్చిన ఈ చీర ఎంతో బాగుందండీ! నా

కెంతగా నచ్చిపోయిందో" - అతన్ని ముద్దులాడింది!

పద్మని అర్థం చేసుకోవడం కష్టమే అనుకున్నాడు. ఆమె అతని కౌగిలిలో ఉంది. కాదు ఆమె కౌగిలిలో అతను ఉన్నాడు.

ఆమె ముచ్చటగా కట్టుకున్న కొత్త చీరను విప్పేవరకూ అతను ఒప్పుకోలేదు. చీర నలిగి పోతుందని కాదు. ఆ సమయంలో ఆమె శరీరంపై గాని, తన శరీరంపై గాని చిన్న నూలుపోగు కూడా ఉండటానికి వీల్లేదు.

ఖచ్చితంగా ఆ నియమం పాటించవలసిందే.

"కొత్తచీర కట్టుకున్న పుట్టిన రోజున కూడానా!"

"ఏ రోజైనా సరే"

"ఏమిటీ అల్లరి! వద్దు అంటే చీర కొన్నారు. కట్టుకుంటే విప్పేయమంటున్నారు. అంతా మీ ఇష్టమేనా?" అన్నది పద్మ.

"అవును. అంతా నా యిష్టం."

మంచంపై అతని ఇష్టప్రకారమే నడవాలి.

ఆ సమయంలో అతనికి ఎక్కడలేని హుషారు. అక్కడ అతనిదే పై చేయి. అక్కడ అతనిదే పెత్తనం. అతని ఇష్టాన్ని ఆమె తీర్చింది. కావల్సినంత సుఖాన్ని ఇచ్చింది.

'సుఖం కోసం స్త్రీని ప్రేమించే పురుషుడు. పురుషుని ప్రేమ కోసం సుఖాన్ని అర్పించే స్త్రీ.'

పద్మ అన్న మాటలు అతని గుర్తుకొచ్చేయి.

సుఖం కోసం ఆమెను కలియని రోజులేదు.

కలిసేక ఆ కొటేషన్ గుర్తుకి రాని రోజు లేదు. అతని అనుభవం అది అక్షరాల నిజమేనని చెబుతోంది. మనసు మాత్రం అంగీకరించనంటోంది. ఏమైతేనేం -

ఆ రాత్రి సుఖాంతం అయినప్పటికీ - ఆమెను కాదని చీర కొనడం లాంటి పొరపాట్లు ఇక జన్మలో చేయలేనంతగా అతణ్ణి కుదిపేసింది.

ఆ తర్వాత ఉల్లిగడ్డల వ్యవహారంలో అడ్డంగా దొరికిపోయి స్కేప్ గోట్ అయ్యేడు.

ఒక ఉల్లిపాయ చిత్రంగా ప్రియాతిప్రియమైన పద్మని తనకు కానీయకుండా చేస్తోంది.

ఆమెను తన నుంచి నిర్దాక్షిణ్యంగా వేరు చేసి పుట్టింటికి తరిమేస్తోంది.

ఆ రోజు హోల్‌సేల్ కొట్లో ఆమెను ఉల్లిపాయలు కొనవద్దు రెండు రోజులు ఆగమన్నాడు. రెండు రోజుల తర్వాత పాతిక రూపాయలకు పాకింది. తర్వాత కొండెక్కి నన్ను ముట్టుకుంటే ముప్ఫయి రెండు రూపాయలంది.

పద్మ ఆ తర్వాత ఇంట్లో ఎమర్జన్సీ విధించింది. సెల్ఫ్ రేషనింగ్ అమలు జరిపింది.

అతన్ని ప్రత్యేకంగా నిందించలేదు. నిందిస్తే ఆమె కాళ్ళపై మళ్ళీ పడిపోవడానికి అతను సిద్ధం. అక్కడితో ఉల్లి సరసం ముగిసేది.

అంతలో ఢిల్లీలో ప్రకంపనలు! ఉల్లిపాయల అధికార పీఠం పునాదులును కుదిపేస్తుంటే ఇక్కడ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం గభాల్న నిద్ర లేచింది. తెలుగు బిడ్డకి కోపం రాదు. వచ్చిన కోపం పోదు. కోపం ప్రభంజనమై, తుపాను అలజడిగా పరిణమిల్లి విప్లవాలకే దారితీస్తుందని నేతలకు తెలుసు.

అధికారులు వెంటనే స్పందించి ధరల అదుపు కార్యక్రమాలు సిన్సియర్‌గా మొదలు పెట్టారు. అందులో భాగంగా ఉల్లిపాయలను తక్కువ రేటుకి అనగా 12 రూపాయలకే కేజీ త్వరలో విక్రయించబోతున్నట్లు ప్రకటించింది.

ఎక్కడ? సూపర్ బజార్‌లో. వెంటనే పద్మ భాస్కర్‌ని ఆదేశించింది. అతను ఏ రోజు కారోజు వెళ్ళి సూపర్ బజార్‌లో ఎప్పుడు ఉల్లిపాయలు వస్తాయో తెల్సుకోవాలి. తెల్సుకొని ఉల్లిపాయల లోడు లారీల నుంచి దిగీ దిగగానే వాటిని కొనే మొదటి వ్యక్తి భాస్కరే అవ్వాలి.

కొడుకు సమీర్‌కి యూనీఫారం వేసి, వీపు వెనుక స్కూల్ బ్యాగ్ తగిలించి, చేతికి క్యారేజీ ఇచ్చి జాగ్రత్తగా పంపినట్టు – భర్త చేతికి రేషన్ కార్డు, చేతి సంచీ, వంద రూపాయల నోటు ఇచ్చి రోడ్డు మీదకి తోసేసింది.

"దయచేసి ఈ పనైనా సవ్యంగా చేసుకురండి. ఈ పని నేనే చేసుకుందును – సూపర్ బజార్ దగ్గర్లో ఉంటే" అంది.

అవును సూపర్ బజార్ దగ్గర్లో లేదు.

భాస్కర్ ఆఫీస్‌కి వెళ్ళే తోవలో ఉంది

అతను ఆఫీస్‌కి సిటీబస్‌పై వెళ్తాడు. రోజూ బస్ ఎక్కుతాడు గనుక ప్రతి నెలా బస్‌పాస్ తీసుకుంటాడు. అంతచేత అతను ఏ బస్ అయినా, ఏ రూట్ అయినా ఎన్నిసార్లయినా పట్టణ పరిమితుల్లో నిరభ్యంతరంగా తిరగవచ్చు. ఆఫీసు పని తర్వాత సాయంత్రాలు ఇంటి దగ్గర అతను చేసే రాచకార్యాలు ఏమీ లేవు గనుక, బస్‌పాస్ వుంది గనుక ఉల్లిపాయలు సూపర్ బజార్‌కి వచ్చేవరకూ, వచ్చేక కొనేవరకూ అదే పనిపై ఉండమని హుకూం జారీచేసింది పద్మ.

భాస్కర్ తుచ తప్పకుండా రోజూ సూపర్ బజార్ చుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. రోజుకు రెండుసార్లు ప్రదక్షిణం చేస్తున్నాడు. ఆఫీసుకి వెళ్ళేటప్పుడు, ఆఫీసు నుంచి వచ్చేటప్పుడు.

అతను అక్కడికి ఏ రోజు వెళ్ళనా ఉల్లిపాయలుగాని, దానికి సంబంధించిన సమాచారం గాని లభించేది కాదు.

ఎవరిని అడగాలో అర్థమయ్యేది కాదు. ఎవరినైనా అడిగితే పెదాలు విరిచేవారు.

భాస్కర్‌కి గొప్ప చిరాకుగా, న్యూసెన్సుగా ఉంది. ఏమిటీ బతుకు ఇలా అయిపోయింది.

ఆమె తిరగమనడం ఏమిటి? తను గానుగెద్దులా తిరగడమేమిటి? ఛఛ.

ఆమె పోరుపడలేక ఇలా రోజు తిరుగుతున్నాడు తప్ప మనస్ఫూర్తిగా కాదు.

నాలుగు రోజులు వరుసగా సూపర్ బజార్‌కి వెళ్ళేడు. అయిదో రోజు ఉదయం వెళ్ళేడు.

ఆ రోజు సాయంత్రం పని ఒత్తిడి ఎక్కువయి ఇంటికి ఒక గంట ఆలస్యంగా వెళ్ళేడు. కాస్త నీరసంగా ఉంది. భాస్కర్ ఇంటి గుమ్మం ఎక్కుతుండగానే అతని చేతిలో ఉల్లిపాయ సంచి కోసం వెతికింది. కనిపించలేదు.

"ఉల్లిపాయలు తెచ్చారా?"

ముందుగా భర్తని ఇంట్లోకి రానిచ్చి, గ్లాసుడు మంచినీళ్ళిచ్చి లఘుశంక వగైరా ఏమైనా ఉంటే తీర్చుకోనిచ్చి కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కోనిచ్చి సోఫాపై రిలాక్స్ అయ్యేక చేతికి టీ కప్పు ఇచ్చి అడిగితే ఎంత బావుంటుంది?

"ఉల్లిపాయల గురించి మాటాడరేం?" ఆమె రెట్టించింది.

అతనికి ఇమిడియట్‌గా బాత్రూంకి వెళ్ళాల్సిన అవసరం ఉంది.

పద్మతో గొప్ప చికాకు.

చిరాకు కనబడనీయకుండా -

"ఉల్లిపాయలు ఇంకా రాలేదు పద్మా. ఎప్పుడొస్తాయో సూపర్ బజార్ అధికారులకే తెలియదట" అన్నాడు.

"ఆహా! అలాగటా!"

"నీ వెంటకారాలు తర్వాత. ముందు నన్ను బాత్రూంకి వెళ్ళనీయ్ తల్లీ. ఒంటేలుకి కూడా వెళ్ళనీయకుండా ఉల్లిపాయల గోల. నీతో గొప్ప చిక్కు వచ్చింది."

"మీరు నిజంగా సూపర్ బజార్‌కి వెళ్ళేరా?" సూటిగా అడిగింది.

"వెళ్ళేను."

అతనికి తెలీకుండానే చిన్న అబద్ధం.

అయినా సాయంత్రం వెళ్ళకపోయినా ఉదయం వెళ్ళేడుగా. అతనిలో స్థితిస్థాపక శక్తి అద్భుతంగా పనిచేస్తుండడం వల్ల యూరిన్ కంట్రోల్ చేసుకోగలుగుతున్నాడు.

"మీరు వెళ్ళలేదు. వెళ్ళాననడం పచ్చి అబద్ధం. ఉల్లిపాయలు ఇస్తున్నారక్కడ"

బిక్కచచ్చిపోయాడు భాస్కర్. ఆడే అబద్ధాలు చిన్నవి అయినా అప్పుడప్పుడు కొంపలు కూల్చును. అది నిన్ను కోలుకోని విధముగానూ, అతి పెద్దగానూ దెబ్బ తీయును.

అతనికి ఒక్కసారిగా ఒళ్ళంతా చెమటలు పట్టేయి. బాత్రూం అర్జెన్సీ ఆవిరైపోయింది.

"ఎవరు చెప్పారు నీకు ఉల్లిపాయలు ఇస్తున్నారని?" అడిగాడు భాస్కర్.

"మీరు చెప్పకపోతే నాకు తెలీదనుకున్నారా? పక్కింటి వాళ్ళు తెచ్చుకున్నారు. ఇపుడేమంటారు? ఎందుకండీ నన్నిలా మాయ చేస్తారు? నేను మీకెలా కనిపిస్తున్నాను. ఉల్లిపాయలు నన్ను తగలేయడానికి తెమ్మన్నానా? ఈ ఒక్కపనైనా ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని చేయమన్నాను. మీరు చేయలేక కాదు. అది చెప్పితే ఎందుకు చేయాలి అనే నిర్లక్ష్యం! నేను చేసిన పొరపాటు ఏమిటంటే ఈ పనికి నేనే తగలడకుండా బుద్ధి తక్కువయి మీకు అప్పజెప్పడం!"

పక్కింటివాళ్ళు ఉల్లిపాయలు తెచ్చుకోగలిగి, భర్త నిర్వాకం వల్ల తాము తెచ్చుకోలేక పోవడం ఆమెను మరింతగా బాధించింది.

పద్మ ఉన్న పాటున సూపర్ బజార్‌కి కట్టుబట్టలతో పరిగెట్టింది.

ఆమె భాస్కర్‌ని వెళ్ళమనలేదు.

అతనిపై విశ్వాసం, నమ్మకం పోయింది. .అతని ముఖమే చూడాలనిపించలేదు.

ఆమె ఒక్కర్తే వెళ్ళిపోతుంటే భాస్కర్‌కి ఏమి చేయాలో తోచలేదు.

ఆమె పిలవలేదు గాబట్టి తను వెళ్ళక్కరలేదు.

వంటరిగా వెళ్తుంది కాబట్టి తోడుగా వెళ్ళడం ధర్మం. బాత్రూమ్‌కి వెళ్ళడం అంతకన్నా అవసరం. అవసరాన్ని త్యాగం చేసి ధర్మనిర్వహణకి పరిగెట్టేడు. అతనిని పద్మ గమనించి గమనించనట్లే ఊరుకుంది.

సిటీబస్ ఎక్కి సూపర్ బజార్ వద్ద దిగేరు.

తోవలో ఆమె ఏమీ మాటాడలేదు. అతను కూడా. ధైర్యమేదీ?

సమయం ఏడు గంటలు.

పద్మ అదృష్టం!

సూపర్ బజార్‌లో ఉల్లిపాయలు ఇంకా యివ్వబడుతూ వున్నాయి.

అయితే ఉన్నపాటున ఆమెకి వెంటనే ఉల్లిపాయలు యిచ్చేయడానికి వీలు లేకుండా ఆమె కన్నా ముందు వచ్చి వాళ్ళ వంతు కోసం వెయిట్ చేస్తున్నారు చాలామంది. ఒక పెద్ద లైను వంకర్లు తిరిగి ఆమెను వెక్కిరించింది.

ఆమె అంత లైను చూసి బెంగపడిపోలేదు. ధైర్యంగా లైన్లో నించుంది.

లైన్‌లో నించొని ఆమె షిరిడీ సాయిని ప్రార్థించింది. కనకమహాలక్ష్మిని తలచుకుంది. ఆమెకు ఉల్లిపాయలు దొరుకుతాయనే నమ్మకం బలంగా ఏర్పడి పోయింది.

మగవాళ్ళ లైను, ఆడవాళ్ళ లైను రెండు పట్టాల్లా ఉన్నాయి. రెండు లైన్లూ పొడవుగానే ఉన్నాయి. పద్మ వెనుక అప్పుడే పదిమంది చేరారు.

భాస్కర్ ఆమె దగ్గరికి వెళ్ళి "పద్మా! నేను లైన్ కడతాను. నీవు అక్కడ కూర్చో" అన్నాడు. పద్మ వినిపించుకోలేదు. అతను ఇంకెవరినో అడుగుతున్నట్లు అమె ఉండిపోయింది. పద్మకి ముందు, వెనుక ఉన్న స్త్రీలు అతని వైపు చూసేరు. అతను సిగ్గుపడి తర్వాత చిరాకుపడి విసురుగా, దూరంగా మగవాళ్ళ వైపు వచ్చేశాడు.

ఉల్లిపాయల కోసం లైన్లో నించున్న వాళ్ళ మధ్య ఉల్లిపాయల మీదే కబుర్లు దొర్లుతున్నాయి.

'రూపాయికి ఆపిల్ వస్తోంది గాని ఉల్లిపాయ రావడం లేదు'

'జగదాంబ సెంటర్‌లో ఒక బట్టల షాపు వాడు రెండు వందల రూపాయల బట్టలు కొంటే కేజీ ఉల్లిపాయలు గిఫ్ట్‌గా యిస్తున్నాడట. జనాలు విరగబడి కొంటున్నారట. అయితే ఉల్లిపాయలు సప్లయి చేయలేక, స్టాకు లేక ఆ స్కీము ఎత్తేశాడు.'

'ఉల్లిపాయలు ఎగుమతి ఆపేసి, దిగుమతి చేసుకుంటున్నారని మనం పేపర్లో వినడమేగాని నిజంగా అమలు పరిస్తే ఉల్లి ధర తగ్గదా?'

'అదంతా బోగస్. ఉల్లిపాయల ఎగుమతి వల్ల రైతుకి గిట్టుబాటు ధర పెరిగింది లేదు. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థతో ఒప్పందం వల్ల పప్పులూ, నిత్యావసర సరుకులూ దిగుమతి అవుతున్నాయి. అంచేత గిట్టుబాటు ధర రైతుకి పెరగక చిక్కిపోయి బక్కగా మిగులుతున్నాడు. పోనీ దిగుమతుల వల్ల ధరలు తగ్గి వినియోగదారుని శాంతింపచేసింది అంతకన్నా లేదు"

'ధరలు తగ్గితే మనకీ పడిగాపులు ఎందుకు సార్! కేజీ పాతిక రూపాయలకి తక్కువకి ఏ కూరగాయలు వస్తున్నాయి చెప్పండి. ఈ పరిస్థితి ఎప్పుడైనా ఉందా?'

'ధరలు పెరుగుదలకు అస్మానీ కారణం తప్పా సుల్తానీ కాదని వాజ్‌పాయిగారు ఉల్లిపాయ మీద కవిత్వం చెబుతున్నారు తీరుబడిగా – ఫిడేలు వాయిస్తూ"

'ప్రభుత్వం మారాలండి!'

'మారవలసింది ప్రభుత్వాలు కాదండీ. ఈ దళారీ దోపిడీ వ్యవస్థ మారాలి. అందుకు విప్లవాలే శరణ్యం'.

అంతలో అక్కడ గొడవ! గుంపులు గుంపులుగా జనం. సమయం ఎనిమిది గంటలు కావడంతో సూపర్ బజార్ మూసేసే ప్రయత్నం చేస్తుంటే జనం తిరగబడ్డారు. మరుసటి రోజు అమ్మకాలు కొనసాగిస్తామంటే ప్రజలు రెచ్చిపోయారు. ఒప్పుకోలేదు.

రాత్రంతా ఉల్లిపాయలు అక్కడే ఉంటాయని ప్రజలకి నమ్మకం లేదు. అంతేకాదు రేపు ఉదయం మళ్ళీ లైనులో నించునే ఓపికల్లేవు. నించున్నా ఛాన్సు తగులుతుందనే గ్యారంటీ లేదు. ప్రజలు మీదు మిక్కిలి ఆగ్రహావేశాలతో ఉన్నారు. ఉల్లిపాయల కౌంటర్ మూసివేస్తే మొత్తం సూపర్ బజార్ అన్ని స్టాల్‌లను లూటీ చేసేసి, తగలబెట్టి అడ్డుతగిలే అధికారుల కీళ్ళు విరిచి చంపేసేలా ఉన్నారు.

ఆ ఉద్రిక్త వాతావరణంలో సూపర్ బజార్ డైరెక్టరూ, జాయింట్ కలెక్టరూ రంగప్రవేశం చేయక తప్పలేదు. వాళ్ళు ప్రజలను శాంతించమన్నారు.

ఉల్లిపాయల కౌంటర్ మళ్ళీ తెరవబడింది.

లైను పెరుగుతోంది. ఉల్లిపాయల తరుగుతున్నాయి. జనం ఎక్కువ పెరిగి ఉల్లిపాయలు తరిగి పోతుండడంచేత మనిషికి అయిదు కేజీల నుంచి మూడు కేజీలకు, తర్వాత రెండు కేజీలకు కోటా తగ్గిపోయింది.

రాత్రి పదవుతోంది.

పద్మ వెనుక చాలామంది వున్నారు.

పద్మ ముందు పదిమంది కూడా లేరు.

ఆమె తపస్సు ఫలించి ఉల్లిగడ్డలు దొరకబోతున్నాయి.

అంతలోనే –

ఆమె అదృష్టంపై పిడుగు పడ్డట్టు కౌంటర్ షట్టర్లు ఒర్రున కిందకి దిగిపోయాయి.

ఉల్లిపాయలు మొత్తం అయిపోయాయి.

వందలాది జనం అలానే ఉన్నారు.

గొడవ చేయడానికి ఉల్లిపాయలు ఉంటే కదా? అరవడానికి ఒంట్లో శక్తి ఏదీ? జనంలో నిరాశ, నిస్పృహలు, నీరసాలు నిట్టూర్పులు.

పద్మ కాళ్ళల్లో పీకు. కళ్ళల్లో నీళ్లు.

ఆ సమయంలో పద్మను చూడడానికి భయపడ్డాడు భాస్కర్.

ఆమె సరదాగా సినిమాకు లైన్లు కాయడం ఎప్పుడో మానుకుంది. రేషన్ షాపుల్లో గంటా, అరగంటా లైన్‌లో నించోడం అలవాటు ఉంది. అయితే రెండు కేజీల ఉల్లిపాయల కోసం చాంతాడు లైను కట్టి పడిగాపులు పడే రోజులు ఉంటాయని ఆమె ఏనాడూ ఊహించలేదు. పడిగాపులు పడినా ఫలితం లేదు.

నీరసంగా వేలాడిపోయి, స్పృహ కోల్పోయేలా ఉంది పద్మ స్థితి. భాస్కర్ ఆమెను కిళ్ళీ బడ్డీ వద్దకు తీసుకువెళ్ళి ఐస్ సోడా కొట్టించాడు. ఆమె గబగబా తాగింది. మరో సోడా కావాలని సంజ్ఞ చేసింది. రెండో సోడా కొంత తాగి, మిగతాది ముఖం మీద జల్లుకుంది. పద్మ కొంత స్వాధీనంలోకి వచ్చింది.

ఇంటికి చేరిన తర్వాత -

అత్త మీద కోపం దుత్త మీద చూపినట్టు పద్మ భాస్కర్‌పై విరుచుకుపడింది. ఉల్లి దొరికి వుంటే తుస్సుమనిపోయే బాంబు భాస్కర్‌పై ధన్‌మని పేలింది. అతను దెబ్బతిన్నాడు.

ఉల్లిపాయలు ఆమెకు అందినట్టు అంది దొరక్కుండా పోయాయి.

భాస్కర్ తన భాధ్యతను గుర్తెరిగి ఆఫీసు నుంచి డైరెక్ట్‌గా సూపర్ బజార్‌కి వెళ్ళి వుంటే తప్పక దొరికి వుండేవి కదా!

ఇంటికి వచ్చాక తిండి లేదు. తిప్పలు లేవు.

ఆ రాత్రి ఇద్దరి మధ్య పెద్ద రగడ. యుద్ధం.

అతణ్ణి నిందిస్తూ ఆమె అదే పనిగా అరుస్తుంటే - అతడు సహనం కోల్పోయేడు. ఒక్కసారిగా ఆమె కన్నా హెచ్చుస్థాయిలో అరవడం మొదలెట్టేడు. పిల్లలు నిద్ర లేచి ఏడుపు ముఖాలతో నిలబడ్డారు.

అతనిలో నిక్షిప్తమైన శాంతి స్వభావం ఆమె అరుపులకి ఆవిరైపోయి మాటకి మాట విసిరి మానసికంగా ఆమెను గాయపరచి తను గాయపడ్డాడు. అంతేకాదు - అతని కోపం తారాస్థాయికి ఎగసి ఆమెపై చేయి చేసుకున్నాడు.

ఫడేల్మని ఒక లెంపకాయ ఆమెకి తగిలింది.

ఆమె నిర్ఘాంతపోయి నోటి మాట రాక అలా ఉండిపోయింది.

తుపాను సద్దుమణిగింది.

పదేళ్ళలో ఏనాడూ జరగని సంఘటన!

భాస్కర్ ఈ పదేళ్ళ సంసారంలో ఏనాడూ ఆమెపై చేయి చేసుకోలేదు. ఆమెపై అంత రోతగా, బ్రూటల్‌గా విరుచుకుపడలేదు.

ఆమె మంచంపై పిల్లల మధ్య నిశ్శబ్దంగా ఏడ్వసాగింది. తల్లితో బాటు పిల్లలు కూడా!

తను కొట్టాడా! అప్రయత్నంగా ఆమెపైకి చేయి దూసుకుపోయింది! తన ప్రవర్తనకి సిగ్గుపడ్డాడు. ఆమెను దగ్గరగా తీసుకొని ఓదార్చాలనిపించలేదు. ఆమెకు క్షమాపణలు చెప్పాలనిపించలేదు.

ఆమె కనిపించకుండా, ఆమె ఏడుపు వినిపించకుండా పక్కగదిలోకి వెళ్ళిపోయి తలుపులు వేసుకున్నాడు భాస్కర్.

తనకు తెలిసీ ఏనాడూ పురుషుడిగా తన అహం ఆమెపై ప్రదర్శించలేదు. పైగా ఆమెను తృప్తిపరచడానికి, ఉత్సాహపరచడానికి ఆమె కన్నా తను ఒక మెట్టు దిగువనే ఉన్నట్టు ప్రవర్తించాడు.

ఆమెకు ఇంట్లో పెద్దపీట వేసి మహారాణిని చేశాడు. ఆమె అధికారాన్నీ, ఆధిపత్యాన్నీ ఆనందంగా శిరసావహించాడు. ఆమె పెత్తందారీతనాన్ని మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదించాడు.

పద్మ ఎన్నోసార్లు తనపై అనవసరంగా, అకారణంగా అరిచేటప్పుడూ, విరుచుకుపడేటప్పుడూ, విసుక్కున్నప్పుడూ, నోరు జారేటప్పుడూ, తనది తప్పు అన్నట్టుగా ఒప్పుకోవడమో, తప్పుకోవడమో లేదా నిశ్శబ్దంగా భరించడమో తను చేసిన పొరపాటా? తను లోకువ అయ్యాడా? ఆమె శృతిమించడం వల్లే ఏనాడూ లేనిది కొట్టేడా? తన పాశవిక ప్రవర్తనకి కారణాలు వెదుకుతున్నాడా?

కారణాలు, పరిస్థితులు ఏమైనా కొట్టడం తప్పని అతనికి తెలుస్తోంది.

స్త్రీలని తిట్టి, కొట్టి హింసించే ఏ మగాళ్ళనయితే అసహ్యించుకుంటాడో తను కూడా అచ్చంగా అలాగే ప్రవర్తించాడు. ఎంతగానో ప్రేమిస్తున్న పద్మను కొట్టగలిగాడు.

అతని మనసు వికలమయింది.

కొట్టడం తప్పే కావచ్చు. కాని ఆమె తనను భర్తగా గౌరవించకపోవడం, ఒక మనిషిగానైనా చూడకపోవడం, ఉల్లిపాయకన్నా హీనంగా చూడటం తను భరించలేకపోతున్నాడు.

ఆమెను క్షమించలేకపోతున్నాడు.

ఆ రాత్రి నిద్ర పట్టలేదు అతనికి.

మరుసటి రోజు నుంచి పద్మది కొత్త అవతారం! వింతగా, కొత్తగా ప్రవర్తించడం మొదలుపెట్టింది. దినచర్యలోనే విపరీతమైన, విలక్షణమైన మార్పులు.

వంటగదిలో ధన్‌ధన్ చప్పుళ్ళు.

కొత్తరకం వంటలు. రుచిపచి లేని భయంకరమైన వంటలు. అవసరమైన కూరలోనైనా ఒక్క ఉల్లిపాయ ముక్క కూడా వేయని వంటలు!

'ఏమిటీ వంట? ఎందుకిలా తగలెట్టావ్. కుక్కలు కూడా తినవు' అని ఆమె ముఖంపై కంచాన్ని గిరాటువేయడం లేదు. తనూ, పిల్లలూ రసంతో, పెరుగుతో ఏదో తిన్నాం అనిపించుకొని కంచాల నుంచి లేస్తున్నారు.

వడ్డించేటప్పుడు డైనింగ్ టేబుల్‌పై కంచాల చప్పుళ్ళు విపరీతం.

పద్మ ఏమి తింటున్నదీ అతనికి తెలియదు.

అతనికి అక్కరలేదు. ఆమెను పూర్తిగా పట్టించుకోవడం మానేశాడు.

ఇద్దరి మధ్యా మాటలు లేవు. పడకలు లేవు.

ఎడమొగం, పెడమొగం, నాలుగైదు రోజులుగా ఇదే సీను.

ఇన్నాళ్ళూ చిన్న చిన్న అలకలు, గిల్లికజ్జాలు వాళ్ళ మధ్యకి వచ్చి వెళ్ళేయి తప్పా ఇంత భారీ ఎత్తున ఎడబాటు లేదు.... లేదు.

పద్మకి దు:ఖం ఆగటంలేదు. అతనిపై కసి కసిగా ఉంది. బతుకుపై రోతగా, విరక్తిగా ఉంది. ఎందులోనైనా పడి చావాలనిపిస్తోంది. పిచ్చెక్కిపోతోంది. పద్మ అన్ని విధాలా ఆలోచించుకుని ఒక నిర్ణయానికొచ్చింది.

భాస్కర్‌కి దూరంగా పుట్టింటికి వెళ్ళిపోవడం ఉత్తమం. తక్షణ కర్తవ్యంగా భావించింది.

అతణ్ణి విడిచి వెళ్ళిపోతున్న సంగతి ఆమెకు చెప్పాలనిపించలేదు. చెప్పక తప్పదు గాబట్టి కూతురు సుస్మిత ద్వారా తెలియజేసింది.

ఆ రాత్రే సూట్‌కేస్‌లూ, ఇతరత్రా పట్టుకెళ్ళవలసిన వస్తువులన్నీ సర్దుకొని ఓపిగ్గా ప్యాక్ చేసుకుంది. ఇన్నాళ్ళూ ఎంతో చక్కగా, తన అభిరుచికి అనుగుణంగా తీర్చిదిద్దుకున్న ఆ గృహంతో రేపటి నుంచి బంధం తెగిపోతోంది.

ఈ పదేళ్ళు ఏమీ కాకుండా సాగిపోయాయి. ఈ రాత్రి తెల్లవారడం ఎంత సేపు.

ఇల్లు నిశ్శబ్దంగా రోదిస్తోంది.

పిల్లలు వాళ్ళ గదిలో హాయిగా నిద్రపోతున్నారు. అంతే హాయిగా రేపు అమ్మమ్మ ఇంటిలో కూడా నిద్రపోగలరు. అదృష్టవంతులు.

నిద్రపోవడానికి ప్రయత్నిస్తోంది పద్మ.

ఆ మంచంపై భాస్కర్ కూడా వున్నాడు.

డబుల్‌కాట్‌పై అటు పద్మ, ఇటు భాస్కర్.

నాలుగైదు రోజులుగా ఇదే తంతు.

ఆ మంచానికి ఈ అనుభవం కొత్తగా ఉంది. చెత్తగా ఉంది. చప్పగా వుంది. మంచంపై భాస్కర్ ఆమెకి పొరపాటున కూడా తగలకుండా అటూ, ఇటూ దొర్లుతున్నాడు. రేపటి నుంచి ఆ జాగ్రత్తలు అతనికి అవసరం లేదు.

ఆమె వెళ్ళిపోతోంది.

ఆమె తనను విడిచి వెళ్ళడం అనే సీను ఒకటి అతని జీవితంలో ఎదురవుతుందని

ఏనాడూ ఊహించలేదు.

జీవితం కొంత కొంత అతనికిప్పుడిప్పుడే అర్థమవుతున్నట్టుగా వుంది. ఎడబాటు పాఠాలు నేర్పుతోంది. భార్య ప్రేమానురాగాలతో అతని జీవితం పెనవేసుకుపోయి చల్‌మోహన్‌రంగా అని హాయిగా హాయిగా సాగిపోతుందనుకున్నాడు తప్పా, ఇలా ఉల్లిపాయలు, ఉప్పూ పప్పులూ మరొకటీ మరొకటీతో అదే జీవితం ముడిపడి ఉంటుందను కోలేదు.

అతనికి అర్థమవుతోంది.

ఎగుడు దిగుడుగా ముళ్ళకంపలతో, రాళ్ళు రప్పలతో వికృతంగా, లోపభూయిష్టంగా వ్యవస్థ ఉన్నప్పుడు మన జీవితాలు, దాంపత్యాలు చలువరాతి గచ్చులా నున్నగా, సాఫీగా సాగాలనుకుంటే ఎలా సాగుతుంది?

భార్యాభర్తల మధ్య ఎంత అండర్‌స్టాండింగ్ వున్నా, జీవితాన్ని గిరిగీసుకుని ఎంత పకడ్బందీగా ప్లాన్ చేసుకున్నా వాళ్ళు తప్పనిసరిగా సామాజిక పరిస్థితులకు కీలుబొమ్మలు, వాళ్ళ బతుకులపై సామాజిక ప్రభావం మంచికో చెడుకో, శాంతికో, అశాంతికో గురిచేస్తూనే వుంటుంది.

ఈ సంవత్సరం ఆ దంపతులను అశాంతికే గురిచేసింది.

పద్మ అయితే తల్లడిల్లిపోయింది.

ఆమెపై జాలి వేస్తోంది అతనికి.

ఆమెది చాలా చిన్న ప్రపంచం. ఇల్లు, భర్త, పిల్లలు అంతే. ఆ చిన్న ప్రపంచానికి గాజు బొమ్మలా చూసుకుంటుంది. ఆమె తెలివైనది. ఇంటి లోపల ఎంతైనా ఆమె మేనేజ్ చేయగలదు. ఇంటి బయట ఆమె అశక్తురాలు. ఆమె అధీనంలో బయట శక్తులు లేవు. ఆమె ఆధీనంలో లేని శక్తులే ఆమెను శాసిస్తున్నాయి.

గాజు ఇంటిపై రాళ్ళు రువ్వుతున్నాయి. కనబడని రాయి ఎవరు విసిరిందో తెలియక, అర్థం కాక ఎదురుగా వున్న భర్తపై తన ఆక్రోశం, భయం వెళ్ళగక్కుతోంది.

ఆమె అర్థమవుతోంది. ఆమెను కొట్టిన చేయిని నరికేసుకోవాలనిపిస్తుంది.

అతని మనసెందుకో తేలికవుతోంది.

అతడు నిద్రకుపక్రమించాడు.

❖ ❖ ❖

అతను నిద్రపోతున్నాడు. ఆమె నిద్రపోతున్నది. సమయం రాత్రి పావు తక్కువ పన్నెండు అవుతోంది.

ఆ రాత్రి - నాలుగు రాత్రులు ఎడబాటు తర్వాత.. ఒక అద్భుతమైన క్షణాన.. ఒకరి శరీరం మరొకరికి తగిలింది.

ఎవరి శరీరం ఎవరికి తగిలిందో చెప్పడం కష్టం. ఆ రెండు శరీరాలు తగలాలని తగిలేయా అనుకోకుండా తగిలాయా మన్మథుడిక్కూడా తెలియదు. కరెంట్ షాక్ తగిలినట్టు

అంటుకుపోయేయి. వంటి మీద బట్టలు విడిచేసి త్రాచుపాముల్లా చుట్టుకుపోయాయి.

పోట్లగిత్తల్లా దొర్లాయి. మంచమంతా పొర్లాయి. సుఖాన్ని పొందాయి.

ఆ శరీరాల వేడి రాపిడిలో. అపోహలు, కోపాలు, స్పర్థలూ, బాధలూ ఒక్కసారిగా చల్లబడిపోయాయి. సెక్స్ వాళ్ళతో మధ్యవర్తిత్వం నెరపి రాజీ కుదిర్చింది.

చిత్రంగా - ఎవరికి వాళ్ళు తప్పు నాదంటే నాదన్నారు. ఎవరికి వాళ్ళు నన్ను క్షమించమంటే నన్ను క్షమించమన్నారు.

'ఏదో కోపంలో ఏదో అంటే నన్ను నాలుగు రోజులు దగ్గరకు తీసుకోకుండా ఎలా ఉండగలిగారు. నాకు చాలా కోపం వచ్చింది తెల్సా" అంటూ అతని గుండెలపై వాలిపోయి ఏడ్చింది పద్మ - "ఏదో పిచ్చిదాన్ని. ఏ చికాకులోనో ఏదో అంటాను. మిమ్మల్ని కించపరచాలని కాదు. ఏవండీ. నేనెలా ప్రవర్తించినా నన్ను దగ్గరకు తీసుకోవడం మానకండి. ఇంటి చాకిరీతో విసిగి వేసారిపోయే నన్ను మీరు దగ్గరికి తీసుకుంటే అన్నీ మర్చిపోతాను. ఏవండీ. దయచేసి ఎడంగా వుండకండి. నాకున్నది ఈ సుఖమే. మీ సుఖమే."

ఆమె అతన్ని పూర్తిగా హత్తుకుపోయింది. అతని పొందులో ఏదో తన్మయత్వం, ఎంతో ఓదార్పు. మగవాడు సెక్స్ కోసం స్త్రీని ప్రేమిస్తే, స్త్రీ ప్రేమ కోసం మగవానికి సెక్స్ ఇస్తుందనే సూత్రం అక్కడ చెల్లలేదు. ఇద్దరిదీ ప్రేమే.

✿ ✿ ✿

మరుసటి దినం హుషారుగా తెల్లవారింది.

ఆమె పుట్టింటికి బయల్దేరలేదు!

భాస్కర్ ఆఫీస్‌కు బయల్దేరుతుండగా ఆగమంది పద్మ. ఆగాడు.

అతని చేతికి యాభై రూపాయల నోటు చేతికిచ్చింది.

"ఎందుకు?"

"ఆఫీసు నుంచి వచ్చినప్పుడు నాలుగైదు సాల్టు ప్యాకెట్లు తీసుకురండి"

తెల్లబోయి చూశాడు.

ఏం మనిషి? ఈ రోజు పేపరు చూడలేదా?

ఉప్పు గాలి ప్యాకెట్‌కి అరవై రూపాయల చొప్పున వీస్తోంది. ఆ గాలి ఢిల్లీ నుంచి ఇక్కడికి రావడం ఎంతసేపు?

"పద్మా! నిజంగా నీకు మతిపోయింది!"

పద్మకి కోపం వచ్చింది.

ఆ కోపానికి అదిరాడు భాస్కర్.

అతనికి తెలుసు - ఆడది అలిగితే మగవాడికి మతి తప్పుతుంది. ప్రభుత్వాలకి గతి తప్పుతుంది. ఎగిసే ధరలను నేలకు చచ్చినట్టు దిగి వచ్చేలా కళ్ళెర్రజేస్తుంది.

ఆ విషయం చరిత్ర చెబుతోంది. ✿